

Meinhard Jacobsen:

VIT SKULDU BARA BURTUR

AV NEVNDARLIMUNUM VAR TAÐ BARA JÓNSVEIN KNUDSEN, SÁLI, IÐ AKTIVT LUTTÓK Í ROYNDUNUM AT BJARGA FAROE SEAFOOD, OG NEVNDARFORMAÐURIN GJØRDI ABSOLUTT ONKI. TAÐ SIGUR MEINHARD JACOBSEN, IÐ VAR STJÓRI Á FAROE SEAFOOD, TÁ SAMTAKIÐ FÓR Á HÚSAGANG Í 2010. HANN UNDRAST EISINI Á, AT POLITIKARNIR TÓKTUST LEGGJA VERTIN Á, AT 800 FÓLK GJØRDUST ARBEIÐSLEYS MITT Í NIÐURGANGSTÍÐUNUM, IÐ ANNARS VALDAÐU

Orð og mynd: Ingolf S. Olsen

Meinhard Jacobsen, sum var stjóri á Faroe Seafood tey seinastu 13 árini, til samtakið fór av knóranum 3. desember 2010, hevur hildið seg rættiliga kúrran síðani.

Men nú búgvið eftir føroyska fiskivinnurisan loksins er um at vera liðugt avgreitt, hálv fjórða ár eftir

húsagangin, sigur hann fegin sína hugsan um tað, ið fyrifórst.

– Alt var sera undarligt. Longu í februar 2010, tiggju mánaðir áðrenn húsagangin, fingi vit illgruna um, at aktørar bæði tætt at Faroe Seafood, og í fiskivinnuni annars, saman við figgingarstovnum arbeiddu við ætlanum, ið skuldu forkoma fyrítøkuni í verandi líki. Tí byrjaðu vit longu tá at rinda skuld, alt tað sum vit megnaðu, fyri at minka um tapið og avmarka avleiðingarnar fyri alt samfelagið, um tað skuldi endað við húsangang, sigur Meinhard Jacobsen.

RINDAÐU SKULD

At teir rindaðu so nógva skuld niður tá er beinleiðis orsök til, at vanligir ognarar missa sum minst uppá húsagangin hjá Faroe Seafood, heldur hann.

Peningur er tøkur til øll lönarkrøvini, og eisini til ein part av vanligu skuldini hjá Faroe Seafood, nú trotabúgvið er um at verða endað, hava bústjórnarnir boðað frá.

– Figgingarstovnarir, Eik og Kaupthing, eru teir sum missa mest, men tað er tibetur eitt sera avmarkað tap. Eg eri sera fegin um, at vit fingi goldið ein sera stóran part av skuldini niður. Alt hetta var til góðar veitarar, ið vit høvdu samstarvað við í mong ár.

– At 100 prosent dekningur ikki er fyri allari skuldini, er fyrst og fremst av tí orsök, at

húsagangurin í sjálvum sær veksur um tapið, tí alt skal seljast sera skjótt, uppsagnarlønir skulu gjaldast, og gjaldast skal eisini til bústjórnarar, sigur fyrrverandi stjórin á Faroe Seafood.

Hann rennur ikki undan, at samtakið var í djúpari kreppu, hevði verið tað í nógv ár, og at útlitini fyri fiskivinnuna, sum var grundað á botnfiskiskapin undir Føroyum, vóru ring, tá fallittbúgvið eftir Eik gjørdi av at steðga kredittveitingini, so ikki slapst undan húsangangi.

Men kortini er Meinhard Jacobsen sannførdur um, at rakstrargrundarlag framhaldandi var fyri Faroe Seafood, um vilji var til tess.

– Botnfiskiskapurin einsamallur hevði ikki megnað at hildið liv í Faroe Seafood, tí tann niðurgongdin helt bara áfram, men makrelurin var tað eyka beinið, ið skuldi til. Vit høvdu í longri tíð strongt harðliga á, at fáa økt føroysku makrelkvotuna og lata heimaflotan sleppa at fiska sín sjálvsagda part. Tað eydnaðist eisini júst í 2010, og vit prógvaðu beinanvegin, at tað bar væl til hjá partrolarunum at fiska makrel. Men tað nyttaði onki, tá ætlanin hjá teimum, ið høvdu buktina og báðar endarnar, ongantíð tyktiskt vera, at vit skuldu hóra undan, sigur hann.

MAKREL-HÓTTAN

Hann sigur, at júst hansara ídnið eftir at fáa lut í makrelfiskiskapinum helst var ein hævudsorsøk til, at ávisir aktørar í valdmiklasta partinum í føroysku vinnuni, uppsjóvarflotanum, væl hjálptir av politikarunum, vildu fáa hann burtur úr føroyska vinnulívinum.

– Samgongan, sum tá var, gjørdi skjótt greitt, at hon ætlaði ikki at koma okkum til hjálpar, og fleiri politikarar bæði úr samgongu

og andstöðu jublaðu næstan, tá vit snaraðu lykilin um. Onkur lögtingslimur rópti enntá upp í Løgtinginum um, at vit skuldu koyrast á húsagang, tí at vit framdu landsskaðiligt virksemi, tá vit saman við Viberg Sørensen og Árna Dam úr Reiðarafelagnum og Thorbrøðrunum í Hósvík royndu at fáa politisku skipanina at krevja meira uppsjóvarfisk, og at loyva vanligu botnfiskaflotanum upp í part at fiska makrel. Men lobbyin hjá Felagnum Nótaskip stýrði bæði politikarunum og restini av vinnuni tá, og ger tað helst enn, sigur Meinhard Jacobsen og leggur afturat:

– Løgið at uppliva, at politikarar rópa upp um at fáa eina privata, føroyska fyrítøku á húsagang. Vit fingi nærum kenslu av, at vit sum leiðsla, eigarar og starvsfólk vóru – og kanska enn eru – óynskt í Føroyum.

ÓTAKK Í LÓN

Meinhard Jacobsen er tó sera fegin um, at hann og nakrir fáir aðrir aktørar í fiskivinnuni nýttu so nógva orku upp á at sleppa at fiska makrel.

– Eg ivist stórliga í, um fiskimálaráðharrin annars hevði gjørt bart í 2010 og tillutað Føroyum eina stóra kvotu, og um onnur enn uppsjóvarskipini høvdu sloppið upp í part. Okkurt gott spurdist burtur úr, mest av øllum at Føroyar er vorið eitt munandi ríkari samfelag í dag, enn tað var fyri fyra árum síðani, staðfestir fyrrverandi Faroe Seafood-stjórin.

– Hevur nakar í dag dirvi til at ímynda sær, hvussu stóðan hevði verði í Føroyum, um ikki uppsjóvartillfeingið var komið føroyska búskapinum til góðar? Hetta kom ikki av sær sjálvum, men kom, tí at nakrar eldsálir lögdu alla orku í at fáa broytt støðuna. »Utak er verdens løn«, sigur danskt orðatak, og hesum kann eg bara taka fult undir við, sigur hann.

PASSIVUR FORMAÐUR

Faroe Seafood fekk onki andarúm burtur úr makrelævintýrinum, ið byrjaði eitt hálv ár undan húsaganginum. Føroyski Eik Banki og íslendski Kaupthing Banki figgjaðu allan raksturinn hjá samtakinum, og tá Eik knallaði lokið á kassan og steðgaði kredittinum, var onki annað at gera enn at fara í skiftirættin og biðja um sjálvboðnan húsagang, tí tá vóru ikki longur tøkur pengur til lönir, rávøru og annað. Eik vildi heldur ikki figgja ein gjaldsteðg.

Meinhard Jacobsen heldur tó, at nevndin í Faroe Seafodd við Inga Højgaard, nevndarformanni á odda, kundu spælt ein nógva meira aktivan leiklut í stríðnum ímóti, at samtakið við virkjum kring alt landið fór á heysin, og 800 fólk gjørdust arbeidssleys.

– Av nevndarlimunum varð tað bara Jónsvein Knudsen, sáli, ið aktivt tók lut í okkara royndum at bjarga fyrítøkuni. Hvat hinir vanligu nevndarlimirnir gjørdur ella fingi gjørt, veit eg ikki, men nevndarformaðurin gjørdi so als onki fyri at bjarga Faroe Seafood, heldur tvørturímóti. Hann segði okkum eisini beinleiðis, at hann ikki ætlaði sær aktivt at gera nakað fyri at finna eina loysn við rekonstruksjón og nýggjum íleggjarum ella eigarum. Hetta hildu vit tá var ein sera undarlig støða hjá einum nevndarformanni at hava, tí hansara leiklutur skuldi verði tann beint øvugt, nevniliga at ganga fremst fyri at verja fyrítøkuna, ið hann varaði av, sigur Meinhard Jacobsen.

FINGU KRAKK

Spurdur, hvat hann meinir við, tá hann sigur, at »nevndarformaðurin gjørdi so als onki fyri at bjarga Faroe Seafood, heldur tvørturímóti«, greiðir Meinhard Jacobsen frá gongdini, tá eitt eigarskifti og ein rekonstruksjón av